

LLEI EUROPEA DE XIPS: estratègia i diplomàcia

Andrea G. Rodríguez, investigadora, CIDOB
Marta Caballero, assistent d'investigació, CIDOB

L'escassetat de semiconductors té paralitzades indústries clau per a l'economia europea com ara l'automobilística. Més enllà del dany econòmic, aquesta manca de xips a escala global evidencia una tendència clara en les relacions internacionals: la competició tecnològica obliga els actors a repensar les cadenes de subministrament, i a actualitzar les llistes de sectors crítics. La nova Llei de xips europea anunciada al discurs sobre l'estat de la Unió que Ursula von der Leyen va pronunciar el 16 de setembre manifesta la necessitat de mobilitzar més recursos per aconseguir la seguretat econòmica i de subministraments europea. No obstant això, la visió estratègica i la diplomàcia haurien de tenir un paper clau per aconseguir que la UE assoleixi els seus objectius.

691

OCTUBRE
2021

Aquests darrers anys, les tensions al voltant de tecnologies crítiques com les de la informació i les comunicacions (TIC), o la intel·ligència artificial han omplert les portades dels diaris més importants. L'any 2018, *The Economist* es referia a les «guerres del xip» en un article sobre els esforços nord-americans per mantenir la dependència xinesa i la dels seus aliats respecte la indústria nord-americana de semiconductors, sobretot pel que feia al disseny de xips d'última generació. Poc després, aquesta batalla s'acceleraria.

La confrontació política entre la Xina i els Estats Units es va agreujar. El desembre del 2019, el Canadà arrestava la directora financera de Huawei en nom dels Estats Units per violar les sancions contra l'Iran. Cinc mesos després, l'aleshores president Donald Trump va signar una **ordre executiva** que limitava l'accés al mercat de les telecomunicacions, clau per a les *big tech* xineses, per evitar riscos de seguretat nacional. Més de cinquanta empreses xineses van entrar a la llista d'entitats que necessitaven un permís especial per accedir a aquest mercat o per aconseguir subministraments, entre els quals, xips nord-americans. En conseqüència, la Xina, que no podia comprar als proveïdors habituals, va ampliar els seus plans per dissenyar i manufacturar semiconductors a casa. Tot plegat va provocar la disrupció de les cadenes de subministrament que ara, amb la pandèmia, s'han vist més afectades que mai en no poder fer front a la demanda creixent de semiconductors que comporta l'acceleració de la digitalització. El resultat: **esperes de fins a vint-i-una setmanes**, l'agost del 2021, per rebre un xip.

L'escassetat de semiconductors és més que un problema a curt termini. D'una banda, evidencia l'impacte negatiu de les rivalitats geopolítiques en l'entorn tecnològic en un moment de transformació digital intensa, i, de l'altra, demostra la necessitat de repensar les indústries crítiques europees. No en va, Thierry Breton es va referir a la *seguretat de subministrament* com un component més de la seguretat europea durant una intervenció **per a Atlantic Council el setembre del 2021**.

Evitar la dependència respecte rivals geopolítics, o evitar la concentració de processos clau lluny d'Europa són punts fonamentals sobre els quals es basarà la llei europea de xips. La futura proposta haurà de ser capaç d'adaptar-se al mercat i reforçar la posició de la Unió a les cadenes de valor. A més, la llei hauria de ser prou flexible pel que fa als seus objectius, extrets del *Digital Compass*, per poder adaptar-se a les innovacions successives que vagin sorgint en el futur i evitar, així, que la UE estigui pendent, periòdicament, de posar-se al dia. Per això el diàleg multisectorial serà essencial, com també ho serà invertir en indústries estratègiques amb la mirada posada a aconseguir una presència europea millorada en indústries emergents.

Evitar la dependència de rivals geopolítics, o evitar la concentració de processos clau lluny d'Europa són punts fonamentals sobre els quals es basarà la llei europea de xips.

La diplomàcia és també un element clau per a la consecució dels objectius d'aquesta llei. Per a la UE serà imprescindible millorar la col·laboració científica i tecnològica amb el Japó, Corea del Sud i Taiwan, tant amb els seus governs com amb les seves empreses, que tenen una posició avantatjada a la indústria dels semiconductors. La Unió es beneficiaria d'estrènyer la cooperació en la creació d'estàndards tecnològics –especialment en matèria d'intel·ligència artificial–, de fomentar partenariats i inversions conjuntes en disseny i manufactura de semiconductors, i d'eleva el debat sobre la resiliència de les cadenes de subministrament tecnològiques al nivell més alt.

Reforçar les relacions entre la UE i aquests tres països, basant-se en les fortaleces individuals i buscant el benefici mutu, és també essencial per competir amb la Xina. D'una banda, ajudaria a frenar l'expansió de la tecnologia xinesa en indústries clau com ara la computació al núvol i, de l'altra, beneficiaria la visió europea d'una governança tecnològica humanista, basada en valors i en la protecció dels drets i les llibertats fonamentals.

Finalment, la UE s'haurà d'esforçar per tenir una sola veu i evitar rivalitats internes. Amb un valor de mercat global proper als **700.000 milions de dòlars el 2026**, i amb la importància dels semiconductors per a la seguretat nacional, aconseguir que tots els actors –empreses i governs– actuïn en sintonia amb la Unió no serà una tasca fàcil. És cert que el desembre del 2020 **vint-i-dos estats membres van signar una declaració conjunta** per promoure la inversió en aquests materials. Després, la UE es va compro-

metre a destinar part dels fons de recuperació a la indústria de semiconductors europea i, el juny del 2021, es va presentar **una aliança industrial en matèria de processadors i semiconductors**. Però, per aconseguir resultats, la UE ha de promoure la coordinació entre sectors clau i fomentar la interlocució entre els diferents actors.

Més enllà d'una llei, la Unió Europea necessitarà una estratègia en la qual conflueixin la política interior i l'exterior, la política industrial i la geoeconomia. És una prova de foc perquè Europa es posi en un món cada cop més digital. Però, per això, primer ha de decidir quin paper vol jugar al món.